SVENSKA MÄN OCH KVINNOR

BIOGRAFISK UPPSLAGSBOK

1

A—B

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Huvudredaktör

NILS BOHMAN

Övrig redaktion

Cornell, Jan, fil. kand. (bilder)
Dahl, Torsten, fil. mag. (redaktionssekreterare)
Grevæus, Gudrun (text)
Lindman, Sigurd, fil. kand. (text)
Rogeby, Ragna (registrering)
Siwertz-Norling, Margit, fil. kand. (bilder)

Arbetet utges under medverkan av riksbibliotekarien fil. dr

Oscar Wieselgren

Illustrationsmaterialet för tiden före år 1850 är till övervägande del hämtat från Svenska porträttarkivets samlingar.

Copyright. Albert Bonniers förlag 1942.

Stockholm. Alb. Bonniers Boktryckeri 1942

Areschoug (-skog), *Areskog*, *Areskoug*, vitt utgrenad släkt, härstammande från kyrkoherden i Simrishamn Holger Månsson A. († 1687), som blev farfar till guldsmeden och handlanden därstädes Carl A. (f. 1698, † 1771). Dennes son, handlanden i Simrishamn Peter Erhard A. (f. 1741, † 1795), blev farfar till botanisten John A. (A. 1) och farfars far till botanisten Fredrik A. (A. 2). En äldre bror till Carl A. var handlanden i Ystad Casten A. († 1752), som blev farfars farfars far till prästen och botanisten Carl Areskog (A. 3).

1. Areschoug, *Johan* (*John*) *Erhard*, botanist, f. 16 sept. 1811 i Göteborg, † 7 maj 1887 i Stockholm. Föräldrar: vågmästaren i Göteborg *Terning Martin A.* och *Sofia Elisabet Greiffe*. — A. blev student 1829, fil. kand. 1838, fil. mag. s. å. och docent i botanik 1839, allt i Lund. Han blev lärare i Göteborg 1841, borgströmiansk adjunkt i praktisk ekonomi vid Uppsala univ. 1849,

e. o. prof. i botanik 1858, borgströmiansk prof. i botanik och praktisk ekonomi 1859 och emeritus 1876. Han blev led. av Vet. akad. 1851. — Under ledning av C. A. Agardh, Elias Fries och Sven Nilsson bedrev A. sina naturvetenskapliga studier. Han inriktade sig främst på botaniken och kom att göra sin viktigaste insats som algolog. Under en rad forskningsresor i Skandinavien och Mellaneuropa samlade han material för sina algologiska undersökningar, som han utförde med det då på botaniska laboratorier föga begagnade mikroskopets hjälp. Han framlade 1839 en utvecklingshistorisk undersökning av den märkliga vattennätsalgen, Hydrodictyon, varvid han lyckades konstatera ett av de märkligaste fallen av svärmsporbildning i växtriket. Under sin prof.-tid återvände A. till undersökningarna rörande svärmsporer och publicerade 1866—76 flera viktiga avhandl. över svärmsporer hos marina grönalger samt hos brunalgen Dictyosiphon. I Göteborg bedrev han havsalgologiska forskningar och deltog även vid anläggandet av Trädgårdsfören:s park. Hans viktigaste algologiska arbete, "Phyceæ Scandinavicæ marinæ" (1850), är en utförlig skandinavisk havsalgflora och innehåller även en allm. biologisk-växtgeografisk del av stort vetenskapligt värde. Han studerade även alger från främmande länder, som han dels beställde, dels iakttog på ort och ställe, t. ex. i Nordfrankrike. Han utgav en tidsenlig lärobok i allm. botanik för att öka intresset för denna del av sin vetenskap. Han var även den förste, som i Uppsala undervisade i botanisk mikroskopi. Märkliga äro i övrigt hans utmärkta exsickatverk över havsalger, "Algæ Scandinavicæ exsiccatæ" (2:a uppl. 1861—79) och "Phyceæ extraeuropææ exsiccatæ" (fasc. I—III, 1850—56). Hans algsamlingar tillhöra nu Riksmus:s botaniska avd. — Gift 1839 med *Fredrika Sofia Åhman*. — Litt.: biografi av V. B. Wittrock i Vet. akad:s lefnadsteckn., bd 4 (1899—1912). N. B.

John Areschoug.

2. Areschoug, *F r e d r i k (Fritz) Wilhelm Christian*, botanist, f. 9 okt. 1830 i Simrishamn, † 21 dec. 1908 i Lund. Föräldrar: handlanden *Peter Julius A.* och *Marie Louise Fallén*. Kusins son till A. 1. — A. blev student 1847, fil. kand. 1852, fil. mag. 1853, docent i botanik 1854, adjunkt och botanices demonstrator 1858 samt prof. i botanik 1879, allt vid Lunds univ., och erhöll avsked 1898. Han var lärare vid Alnarps lantbruksinst. 1867—79 och företog ett flertal resor till europeiska länder 1855—75. Han blev led. av Vet. akad. 1876. — Som botanisk forskare verkade A. på systematikens, floristikens, morfologins, biologins, anatomins och växtgeografins områden. Hans systematiska studier omfattade uteslutande fanerogamerna, och bl. a. utredde han kritiska släkten, ss. Rumex och Rubus. Efter mera än 30 års studier utgav han "Some observations on the genus Rubus" (1885—86), där han kom in på artbildningens problem och formulerade lagar för densamma, som de Vries senare utvecklat i sin mutationsteori. A., som hela livet förblev utpräglad skåning, intresserade sig livligt för hembygdens vegetation. Han utgav "Skånes flora" (1866), som i sin 2:a uppl. (1881) är en vetenskaplig handbok av högt värde och en utmärkt provinsflora. A:s floristiska studier förde honom in på växtgeografiska frågor. I "Bidrag till skandinaviska vegetationens historia" (1867) konstaterade han som den förste, att vår efter istiden invandrade flora består av tre olika element, som han hänför till nordsibiriska floran, altaifloran samt kaukasus- och medelhavsfloran. Han utgav flera arbeten av morfologisk art, bl. a. "Bidrag till groddknopparnes morfologi och biologi" (1857) och "Beiträge zur Biologie der Holzgewächse" (1877), och var en bland dem, som lade grunden till våra dagars ekologi. På växtanatomins område gjorde A. sina kanske mest betydande insatser. Det var nästan uteslutande bladet, som blev föremål för hans undersökningar, näml. dels de vedartade växternas knoppfjäll, dels och framför allt det assimilerande örtbladet. Hans huvudarbete var "Jämförande undersökningar öfver bladets anatomi" (1878). A. framträdde som läroboksförf. bl. a. med "Botanikens elementer" (1863; 4:e uppl., bearb. av L. M. Neuman, 1901). Som akademisk lärare införde A. det växtanatomiska studiet (1874) och skapade i Lund en modern botanisk institution (1892). Sitt bibl. skänkte han till Lunds botaniska institution. — Gift 1865 med *Helena Aurora Elfrida Ahlberg*. — Litt.: biografi av Th. Wulff i Vet. akad:s årsbok 1910. S. L.

Fredrik Areschoug.

3. Areskog, *C a r l*, präst, botanist, f. 9 juni 1867 i Kalmar, † 29 maj 1941 därstädes. Föräldrar: handlanden *Carl Emanuel A.* och *Matilda Sofia Hammarstedt*. — Efter mogenhetsex. i Kalmar 1888 avlade A. teoretisk teologisk ex. 1895 och praktisk teologisk ex. 1896 i Uppsala samt prästvigdes sistn. år för dåv. Kalmar stift. Han blev lärare och skolpräst i Ålem 1897, komminister i Mortorp och Oskar 1901 och kyrkoherde i Glömminge och Algutsrum på Öland 1926. Han erhöll avsked 1938. — Vid sidan av sin prästerliga gärning idkade A. omfattande botaniska studier. Han specialiserade sig på Ölands flora, som fängslat honom redan under skoltiden, och blev en av dess främsta kännare. Genom böcker och talrika uppsatser i dagspressen samt ej minst genom otaliga föredrag över hela landet verkade A. outtröttligt för ökad kunskap om Öland och särskilt dess växtvärld. Både sin muntliga och skriftliga framställning illustrerade han med egna fotografier, teckningar och målningar; ritstiftet låg ovanligt väl i hans hand. Som en ordets, formens och färgens konstnär förkunnade han träget naturens skönhet. Vid sin bortgång hade han just fullbordat ett större arbete, "En bok om Öland" (utg. 1941), behandlande ön i forntid och nutid. Han har även utgivit högt skattade minnesteckningar över öländska och småländska ämbetsbröder. — Gift 1897 med *Hilma Peterson*. S. L.

Arfwedson, se även *Arvedson*.

Arfwedson. Släkten härstammar från handelsbokhållaren, sedermera